MERIDIAN CRITIC Nr.1 (Volume 26) 2016

Comunităţile discursive şi reţelele generice ale multiversităţii

Alina NACU
Universitatea „Ştefan cel Mare", Suceava

Abstract: This paper aims to establish the main discursive communities and genre networks from within the multiversity. After analyzing the academic environment of the university from the perspective of the discursive communities theory proposed by Swales, we consider that the University is a macro-discursive community (MCD) divided into two smaller discursive communities, a scientific one and an administrative one. Since we consider that a genre network corresponds to each discursive community, we have identified within the MCD a scientific network, an administrative network and a public network, the latter being necessary for both discursive communities and their communication with the public. If the scientific network and its genres are repeatedly analyzed, those of the administrative network are neglected, although the importance of these genres for the multiversity is crucial.
Keywords: *discursive communities, genre networks, multiversity, macro-discursive community.*

În acest demers analitic plecăm de la premisa că universităţile româneşti (şi străine) sunt *comunităţi discursive* de rang superior, *macro-comunităţi discursive* (*MCD).* Raţiunea pentru care alegem să depăşim latura instituţională a universităţii îşi are rădăcinile în teoria comunităţilor discursive propusă de Swales [1990], conform căreia un grup de indivizi poate fi transformat într-o comunitate discursivă dacă este îndeplinit concomitent un set de condiţii.

Prima dintre condiţii stipulează că o comunitatea discursivă are un set de obiective comune, general acceptate, totalitatea membrilor universităţii împărtăşind un număr de scopuri comune: de a educa, de a reprezenta un centru cultural, de a sprijini comunitatea locală în variate acţiuni. Această condiţie o considerăm a fi satisfăcută, chiar dacă există divergenţe între subgrupurile prezente în MCD.

Cea de-a doua condiţie prevede ca o comunitate discursivă să deţină mecanisme de comunicare între membrii ei. Deşi universitatea ca MCD este compusă la rîndul său din comunităţi discursive de rang inferior, între acestea există o comunicare permanentă, caracterizată printr-o mare diversitate: întîlniri, telecomunicaţii, publicaţii periodice proprii, corespondenţă, scrisori, conversaţii ş.a. Aceste mecanisme de comunicare sînt utilizate cu precădere pentru a împărtăşi informaţii de interes comun pentru toţi membrii

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)

şi pentru a obţine un feedback, cu scopul de a creşte performanţa în procesele fundamentale, caracteristice universităţii. Mai multe genuri specifice folosite de MCD pentru a comunica obiectivele comune pot fi identificate, aceste genuri fiind caracteristice fiecăruia dintre obiectivele enunţate anterior. Concomitent acestor genuri specifice comunitatea discursivă dobîndeşte şi elemente lexicale specifice, limbajul utilizat putînd cuprinde şi termeni cunoscuţi unor comunităţi discursive extinse, însă de cele mai multe ori evoluţia unei terminologii se realizează prin dezvoltarea abrevierilor şi acronimelor specifice (USV, UBB, FLSC, FIESC)

Universitatea, ca MCD, are un număr constant de membri cu un anumit nivel de expertiză discursivă. Numărul de membri ai unei comunităţi poate varia, cu menţiunea că nivelul de expertiză rămîne constant, pentru că, în timp ce membri noi, novicii, intră în comunitate, alţii, mai experimentaţi, o părăsesc, menţinîndu-se echilibrul dintre cele două categorii de membri. În cadrul MCD, identificăm două subgrupe de comunităţi discursive, care se conturează datorită structurării instituţionale şi legăturilor (responsabilităţilor) acestei instituţii cu comunitatea locală şi naţională. Responsabilitatea pe care o are instituţia de învăţămînt superior faţă de membrii externi se manifestă sub numeroase forme: *responsabilitatea față de public, responsabilitatea față de stat și responsabilitatea față de alți actori externi*[1].

Comunităţile discursive identificate în cadrul MCD, ai căror membri sînt de asemenea responsabili faţă de un anume sector al societăţii, se clasifică în:

1. comunitatea discursivă ştiinţifică. La nivelul acestei comunităţi se păstrează legăturile cu forumurile ştiinţifice naţionale/internaţionale (Academia Română, ISI), cu alte instituţii de învăţămînt superior naţionale/internaţionale.

2. comunitatea discursivă juridico-administrativă. Membrii acestei comunităţi au ca responsabilitate menţinerea legăturilor cu statul (ministerul de resort şi organizaţiile sale tampon), actorii economici privaţi, asociaţii sindicale.

Concomitent acestor misiuni, ambele comunităţi discursive trebuie să ducă la îndeplinire responsabilitatea lor faţă de public, adică faţă de membrii comunităţii locale, studenţi/viitori studenţi. Întrucît fiecărei comunităţii discursive îi corespunde o reţea generică, identificăm la nivelul universităţii trei astfel de reţele: *rețeaua juridico-administrativă, rețeaua științifică*, adăugînd şi o reţea comună celor două comunităţi, şi anume, *rețeaua generică publică.*

Genurile constituente ale reţelei *juridico-administrative* ocură cel mai adesea în relaţiile oficiale şi aparţin *stilului* administrativ, astfel asigurîndu-se interacţiunea dintre stat şi universitate (latura administrativă), indiferent dacă aceasta este directă sau indirectă. Interacţiunea directă este reprezentată de relaţiile dintre guvern şi universităţi, de la care contractează servicii de cercetare, servicii medicale în cadrul spitalelor universitare, pregătirea profesională periodică a funcţionarilor publici etc. Între guvern şi instituţiile de învăţămînt superior apar şi actori intermediari, şi anume, agenţiile guvernamentale, care, prin acţiunea lor de mediere, protejează libertatea

[1] Liviu Andreescu preia această tipologie de la cercetătorii americani Robert O. Berdahl şi T. R. McConnell, care o prezentă pe larg în "Autonomy and Accountability: Who Controls Academe?", 1999, In *American Higher Education in the Twenty-First Century: Social, Political, and Economic Challenges,* ed. Philip G. Altbach, Robert O. Berdahl, and Patricia J. Gumport, 70-88. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)

academică şi autonomia instituţională. Printre tipurile obişnuite de organizaţie tampon se numără organismele sau asociaţiile cu funcţie de acreditare (de exemplu, în ţară, Consiliul Naţional de Atestare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare CNATDCU), comitetele pentru finanţarea învăţământului superior (de genul Consiliului Naţional pentru Finanţarea Învăţământului Superior, CNFIS), asociaţiile de acreditare/asigurare a calităţii (de tipul ARACIS, Agenţia Română pentru Asigurarea Calităţii în Învăţământul Superior), conferinţele de rectori.

Rețeaua generică științifică însumează genurile care asigură comunicarea specifică şi specializată domeniilor de cercetare şi predare existente în cadrul instituţiei de învăţământ superior. Întrucît este comun acceptat că tipul de discurs ştiinţific cunoaşte trei variante (discursul ştiinţific propriu-zis, ştiinţific didactic şi ştiinţific de popularizare), considerăm că *rețeaua generică științifică* poate fi compartimentată, însă, doar în două categorii de genuri. Cea de-a treia categorie, *discursul științific de popularizare* îl vom încadra în *rețeaua generică publică.* Toate aceste trei categorii urmează tipologia impusă de Daniela Rovenţa Frumuşani [1995:31-32] şi cuprind genurile în funcţie de statutul participanţilor implicaţi în activitatea comunicativă.

Rețeaua generică publică reprezintă genurile utilizate de membrii ambelor comunităţi discursive prezente în cadrul MCD, ca răspuns la responsabilitatea pe care o au faţă de public. Aceste genuri asigură legătura membrilor MCD cu indivizii din afara universităţii care, indirect, susţin activitatea acesteia fie că este de stat sau privată. Trăind într-o societate în care educaţia a devenit o componentă majoră a vieţii tuturor membrilor ei, instituţiile educaţionale trebuie să interacţioneze cu întreaga societate, indiferent de criteriul vîrstei. Învăţarea pe tot parcursul vieţii (*life long learning*) sau educaţia continuă a devenit un principiu valabil în toate ţările dezvoltate, astfel că membrii comunităţii sunt în majoritatea lor interesaţi de activitatea desfăşurată de instituţiile de învăţământ superior. În România, universităţile au datoria legală de a asigura accesul liber şi neîngrădit al persoanei la orice informaţie de interes public conform legii şi supunîndu-se acestui act normativ, universităţile au obligaţia ca anual să afişeze, să posteze sau să asigure date actualizate ce ţin de: actul de înfiinţare al universităţii (act normativ ce aparţine stilului juridic), structura organizatorică care este reprezentată de organigramă (în general, sub forma unei scheme ce prezintă atribuţiile şi subordonarea fiecărui departament şi membru al universităţii), diferite regulamente, coduri şi ghiduri ce coordonează şi reglementează activitatea în universitate (codul de etică al universităţii, regulamente ce privesc desfăşurarea studiilor, ghidul de organizare a manifestărilor ştiinţifice, regulament de funcţionare a diferitor departamente etc.), numele şi statutul persoanelor din conducerea universităţii (Senat, Birou al Senatului şi Consiliul Academic). Pe lîngă aceste date administrative, apar şi datele economice, sub forma rapoartelor bugetare de venituri şi cheltuieli, strategii de dezvoltare (plan strategic) etc. Formele prin care aceste informaţii sînt redate publicului pentru o transparenţă maximă a procesului educaţional sunt variate: de la metode desuete de afişare în cadrul universităţii, pînă la cele moderne de redare în mijloacele de informare în masă, în publicaţii proprii sau pe pagina de internet a instituţiei. Aceste genuri nu sînt însă specifice instituţiei universitare, ci tuturor instituţiilor de stat: primării, consilii, aşadar nu putem considera că genurile de discurs expuse mai sus sînt specifice universităţii.

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)

Rețeaua generică juridico-administrativă. Genurile ce alcătuiesc rețeaua generică juridico-administrativă din cadrul MCD au ca trăsătură principală utilizarea stilului funcţional juridico-administrativ. Acest stil caracterizează comunicarea în activităţile administrative, juridice, diplomatice şi economice, promovînd claritatea, concizia, precizia şi sobrietatea. Stilul juridic administrativ cunoaște trei variante interne, anume limbajul juridic legislativ, limbaj juridic oratoric şi limbajul administrativ. Avînd în vedere această tripartiţie, considerăm că în cadrul reţelei generice *juridico-administrative* pot fi distinse două sub-reţele, şi anume *rețeaua generică juridic legislativă* şi *rețeaua generică administrativă.* Nu vom supune analizei genurile ce au la bază limbajul juridic oratoric întrucît acestea sînt specifice instanţelor de judecată, apărînd doar în mod excepţional în cadrul MCD.

*Importanța rețelei generice administrative***.** Instituţia universitară, aşa cum o regăsim astăzi, în tipul de administrare colegială, pe care noi îl supunem analizei, este modelul de multiversitate (multiversity) propus de Clark Kerr, care consideră că aceasta nu este o comunitate, ci de fapt „o sumă de comunităţi – comunitatea studenţilor, comunitatea umaniștilor şi comunitatea ştiinţelor exacte, comunităţile tuturor facultăţilor, comunitatea personalului non-academic, comunitatea administrativă. Graniţele ei fiind permeabile se poate ajunge pînă la alumni, mediu de afaceri, aceştia relaţionînd cu una sau cu mai multe dintre comunităţile interne" [Kerr, 1996:14]. Relaţiile ce se stabilesc între comunităţile interne, cît şi relaţiile comunităţii cu exteriorul presupun existența unui număr impresionant de genuri de discurs.

Vom lua în considerare, pentru început, legăturile stabilite între comunităţile interne şi membrii externi.

Influenţele externe [Kerr, 1996:14-22] asupra instituţiei universitare au fost resimţite încă de la începuturi, una dintre forţele ce au acționat sistematic din exteriorul universității fiind o formă sau alta de autoritate publică. Încă din cele mai vechi timpuri autoritatea publică a existat sub diferite forme, fie entităţi mixte de împăraţi şi papi, fie miniștri ai educației, comisii de acordare a burselor şi comisii regale, însă indiferent de modul de exercitare a puterii, a existat mereu o autoritate publică. Dacă în Evul Mediu, împăraţii şi papii, ducii, cardinalii şi consiliile orăşeneşti aveau puterea de a autoriza sau oferi universității statutul de legitimitate, în modernitate Napoleon a fost cel dintîi care a preluat controlul sistemului universitar, pe care l-a reorganizat complet făcîndu-l parte a sistemului educaţional francez, administrat naţional. Uniunea sovietică a urmat exemplul Franţei şi a implementat un control şi mai strict al statului asupra instituţiilor de învăţămînt superior. În Germania şi Italia, în mod tradițional, guvernele au controlat universităţile pînă în cel mai mic detaliu; chiar şi în Marea Britanie, influența publică a fost resimțită, comisiile regale ajutînd la modernizarea binecunoscutelor universităţi cu tradiţie, Oxford şi Cambridge. Un mod distinctiv de exercitare a autorității publice l-a reprezentat modelul american, unde universitățile au implementat consilii de administrație mixte, incluzînd reprezentanţi ai autorității publice. Indiferent de modul în care a apărut, influența publică s-a făcut simțită în universităţi, în ritm ascendent, ajungînd ca în prezent cea mai înaltă autoritate să se afle în domeniul public, însă, de cele mai multe ori nu este exercitată în mod excesiv. Localizarea puterii s-a mutat dinspre interior spre exteriorul

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)

comunităţii originale de profesori şi studenţi şi datorită naturii multiversităţii, iar acest proces istoric nu va mai putea fi inversat. Deşi multiversitatea este supusă unui control permanent, în interiorul ei se observă dezvoltarea unor subculturi, care pot fi relativ autonome şi care pot avea impact asupra întregului.

În prezent, autoritatea publică este manifestată de instituţii ale statului, care prin acţiunea lor directă (Ministerele de resort) sau indirectă (Organizaţiile tampon) reglementează în anumite limite activitatea universităţilor. Această limitare a acţiunilor autorităţilor statului este dată de către autonomia instituţională şi libertatea academică, două concepte indispensabile în universităţile moderne. Alături de influenţa publică, relaţiile cu exteriorul se materializează şi prin interacţiunea comunităţilor componente cu membrii externi. În spatele structurii de putere în multiversitate, aceea formată din studenţi, profesori şi instituţii publice, se află surse de influenţă informală. Aceasta este o trăsătură caracteristică sistemului american, însă nu lipseşte cu desăvîrşire din celelalte spaţii. Multiversitatea are numeroase tipuri de public, care manifestă interese diverse, şi prin natura lor multe dintre aceste interese sînt legitimate, iar altele de-a dreptul frivole. La nivel discursiv, aceste legături cu membrii externi, dar şi interacţiunile din interiorul multiversităţii, se materializează în ceea ce noi am numit *reţea generică administrativă*.

Ideea de multiversitate, întrucît implică asemănarea cu un oraş cu varietate infinită, presupune un sistem ansamblat şi menţinut de reguli administrative. Latura administrativă a unei universităţi reprezintă liantul ce asigură desfăşurarea în condiţii propice a proceselor educaţionale, de cercetare şi a celor publice. Necesitatea unei organizări interne a fost resimţită încă din vremea universităţilor medievale iniţiale, care nu aveau de la început o administraţie separată, însă ea, odată apărută, s-a dezvoltat rapid. Regula generală constă în faptul că, administraţia devine pretutindeni o trăsătură proeminentă a universităţii. „Pe măsură ce o universitate se dezvoltă, administraţia devine un compartiment formal aparte cu funcţii specifice, pe măsură ce instituţia devine mai complexă, rolul administraţiei devine central în a asigura integrarea, pe măsură ce devine mai legată de lumea exterioară, administraţia îşi asumă povara acestei relaţii (tr. ns., A. N.)" [Kerr, 1996:21-22]. Analiza noastră vizează *Universitatea de tip colegial*, în care drepturile personalului auxiliar şi ale studenţilor sînt restrînse, iar managerii provin din rîndurile profesorilor. Aceşti manageri/administratori, desemnaţi pentru o perioadă determinată de timp, nu sînt specialişti în domeniile în care activează în funcţie administrativă şi de obicei ocupă poziţii de conducere în departamente compuse din personal auxiliar, cu pregătire specific administrativă. Aşadar, adăugînd statutelor de cercetător şi profesor pe cele de consultant şi administrator, multiversitatea răspunde cerinţelor modernităţii, adaptîndu-se la ritmul progresului. Mulţi membri ai profesoratului au devenit administratori: „ viaţa unui profesor a devenit «o cursă» a afacerilor şi activităţilor, conducînd contracte şi proiecte, îndrumînd asistenţi şi echipe de cercetare, conducînd echipe de tehnicieni, făcînd numeroase călătorii, ocupînd poziţii în comisii guvernamentale şi angajîndu-se în alte «distrageri necesare», pentru a împiedica întregul sistem frenetic de la colaps(tr. ns., A. N.)" [Kerr, 1996:32].

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)

Această implicare masivă şi activă a membrilor academici în activităţi de tip administrativ a dus la separarea domeniilor în care sînt implicaţi membrii profesoratului, făcîndu-se distincţia dintre educaţie, cercetare şi administraţie (servicii externe şi servicii interne) [Wilkin, 2001:73-94]. Dacă activităţile de cercetare sînt separate în două categorii: cercetarea propriu-zisă şi cercetarea în folosul obţinerii de fonduri pentru cercetare,serviciile interne sau administrative presupun: participarea la managementul unui departament al facultăţii/universităţii, participarea în diverse comisii la nivel instituţional etc., iar serviciile externe universităţii presupun: consultanţă[2], expertize, conferinţe în faţa marelui public, participarea în jurii şi comisii la nivel ministerial etc. Prin cercetarea/căutarea de fonduri pentru cercetare sînt vizate activităţi de tipul redactării proiectelor de cercetare, căutarea de parteneriate, negocierea diverselor contracte etc. În categoria *alte activităţi* sînt incluse procesele prin care se realizează actualizarea cunoştinţelor din cîmpuri de cercetare apropiate. Toate aceste activităţi în care sînt implicaţi membrii profesoratului, cît şi timpul alocat fiecăreia dintre ele, sînt cuprinse în tabelul de mai jos:

Activitatea	**Timpul alocat activităţii**	**Alocarea timpului în funcţie de perioada anului în care are loc**	
		În perioada cursurilor	**În perioada suspendării cursurilor**
Predare	39%	41%	18%
Cercetare	32%	37%	65%
Căutare de fonduri	6%	8%	8%
Servicii interne	14%	13%	8%
Servicii externe	8%	13%	8%
Alte activităţi	1%	1%	1%

Tabelul 1 [Wilkin, 2001:78-79] - repartizarea bugetului de timp între cele şase grupe de activităţi caracteristice membrilor profesoratului

Se poate observa cu uşurinţă importanţa pe care membrii corpului academic îl acordă sarcinilor administrative, fie ele interne sau externe. Creşterea îndatoririlor birocratice la nivelul departamentelor universităţii a fost analizată şi de Sarangi şi Slembrouck [1996:17-33], care consideră că în spatele acestei birocratizări excesive stă introducerea logicii economiei de piaţă în instituţiile educaţionale, care implică o activitate de evaluare permanentă pentru a garanta studenţilor că primesc *Valoare pentru bani (value form money).*

Având în vedere toate cele prezentate anterior, considerăm că genurile reţelei administrative universitare pot fi grupate în funcţie de criterii variate, cum ar fi: scopul lor comunicativ, contextele în care sînt utilizate, relaţia socială şi profesională ce se stabileşte între participanţi, modul de vehiculare al genului (scris/oral – tehnologii moderne), cunoştinţele comune (background knowledge) ale participanţilor, gradul de pregătire prealabilă a genului etc.

[2] Munca de consultanţă şi alte surse de venit adiţionale au dus la apariţia termenului de "affluent professor".

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)

Întrucît scopul comunicativ reprezintă principala trăsătură a oricărui gen, îl vom considera un prim criteriu de clasificare a genurilor reţelei administrative, alături de mediul pentru care este destinat, fie pentru comunicarea exterioară instituţiei, fie pentru comunicarea intrainstituţională. Obiectivele principale ale comunicării administrative instituţionale sînt: *asigurarea corespondenţei* (prin genuri ca: *adresa, oferta*), *informarea* (*anunţul, declaraţia, înştiinţarea, notificarea, telegrama*), *documentarea* (*procesul-verbal, memoriul, protocolul*, etc.) şi *păstrarea unei evidenţe*(*tabelul nominal, inventarul*). La aceste genuri se vor adăuga cele specifice fiecărui departament în parte, întrucît multiversitatea are la bază modelul unui oraş (*the city state of the multiversity*) [Kerr, 1996] şi reprezintă o entitate complexă puternic fracţionalizată, cuprinzînd departamente responsabile pentru diferite funcţii: financiar-contabile, sociale, de autoevaluare, de recrutarea de personal etc. Universitatea ca tot instituţional reprezintă un conglomerat de departamente, cu funcţii administrative şi juridice ce au ca principal scop asigurarea desfăşurării şi eficientizării proceselor educaţionale şi de cercetare. O inventariere a tuturor genurilor ce apar în comunicarea din cadrul departamentelor juridico-administrative ale universităţii nu poate fi una exhaustivă, întrucît domeniile de activitate sunt atît de diverse, iar numărul actorilor este de-a dreptul impresionant. Numărul şi complexitatea acestor departamente depind de mărimea universităţii, aceste două variabile crescînd direct proporţional.

Principalele canale de comunicare instituţională

Distincţia clasică oral/scris poate fi regăsită şi în cadrul clasificării genurilor reţelei administrative, deşi, în general, în contexte instituţionale se observă preponderenţa genurilor scrise datorită gradului ridicat de formalizare, datorită caracterului oficial (care presupune o înregistrare permanentă) şi păstrării acurateţei în transmiterea mesajelor complexe. Sunt însă şi genuri al căror suport este oral[3] (mai puţine ca număr) şi reprezintă o parte componentă a reţelei administrative. Aşadar, genurile depind şi de suportul de propagare a discursului, genul transformîndu-se concomitent cu modificarea suportului. Odată cu progresul tehnologiilor de comunicaţii s-a observat o diversificare a genurilor, în sensul că acelaşi gen în momentul schimbării mediului de propagare îşi modifică calităţile. În această direcţie este exprimată şi opinia lui Fairclough, conform căreia genurile discursive pot fi diferenţiate în funcţie de: (*ne*)*medierea* prin intermediul tehnologiilor de comunicare şi comunicări *uni-* sau *bi-direcţionale,* rezultînd astfel patru posibilităţi de comunicare [Fairclough, 2003:77]: *comunicare unidirecţională nemediată* (cursul profesorului), *comunicare unidirecţională mediată* (radio, televiziune, film, internet), *bidirecţională nemediată* (conversaţia faţă în faţă) şi *bidirecţională mediată* (telefon, e-mail, video/audio conferinţă). În funcţie de aceste criterii şi de scopul vizat,operăm următoarea clasificare a genurilor reţelei administrative.

[3] Considerăm că genurile orale sînt utilizate, fiind eficiente în comunicarea intrainsituţională, datorită caracterului lor interactiv, posibilităţii de a asigura feed-back imediat şi accesul la informaţia non-verbală.

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)

	Unidirecţional nemediat	**Bidirecţional nemediat**	**Unidirecţional mediat**	**Bidirecţional mediat**
Asigurarea corespondenţei	Adresa instituţională		Adresa instituţională	Adresa instituţională mediate de tehnologie (e-mail, fax)
Documentare	*raport, referat, ordin circular, proces verbal*		*raport, referat, ordin circular, proces verbal*	
Informare	*declarația, anunțul, cererea, scrisoarea comercială, invitația;*	*prezentarea, briefingul, raportul de situație.*	*declarația, anunțul, cererea, scrisoarea comercială, invitația;*	*prezentarea, briefing-ul, raportul de situație și raportul final.*
Evidenţă a muncii	*tabelul nominal, inventarul, orarul, fișa de pontare, formulare tip: diplomă, adeverință, factură fiscală)*	*raportul final*	*tabelul nominal, inventarul, orarul, fișa de pontare, formulare tip: diplomă, adeverință, factură fiscală*	

Genurile unidirecţionale nemediate coincid, în situaţia de faţă, cu cele unidirecţioanale mediate, întrucît fiecare dintre ele poate fi reprezentată, sub formă de text imprimat.

Acestui tip de organizare în funcţie de raportarea la un mijloc de comunicaţie modern i se adaugă o clasificare în funcţie de ierarhii instituţionale. Deşi în universitatea colegială, managerul este considerat un *primus inter pares*, o ierarhie se stabileşte, fiind cu atît mai evidentă şi mai aşteptată la nivelul departamentelor specific administrative, această ierarhie putînd fi observată în cadrul organigramei instituţionale. Comunicarea în cadrul acestei ierarhii urmează modelele comunicării corporatiste [Gilliot, Overlaet, Verdin: 2001:179-197], unde fluxul de informaţii circulă în mai multe sensuri, comunicarea putând avea un traseu: vertical descendent, vertical ascendent, orizontal sau oblic [Marinescu]. *Comunicarea vertical descendentă* cuprinde genurile ce se propagă din vîrful ierarhiei spre baza acesteia, dinspre manageri înspre subordonaţi (*decizii, instrucţiuni, ordine, norme interne, memorii oficiale, rapoarte etc*). Comunicarea *vertical ascendentă* presupune circularea informaţiilor dinspre baza ierarhiei înspre vîrful acesteia, cu scopul de a fundamenta deciziile şi se concretizează sub forma unor genuri ca: *briefing, dare de seamă, referat, proces verbal* etc. Între persoanele situate la acelaşi nivel ierarhic, apare *comunicarea orizontală*, ce cuprinde genuri ca: *adresa, memo-uri, circulare* etc., acestea avînd rolul de a întreţine relaţiile organizatorice de cooperare şi coordonare a diverselor departamente instituţionale. În opinia noastră, la nivel comunicaţional în instituţia academică, *comunicarea oblică* apare între deţinători de posturi situate pe niveluri ierarhice diferite, însă nu reprezintă un mod de comunicare formal, fiind interacţiuni ce se stabilesc între persoane ce prezintă interese comune sau afinităţi.

Concluzii. Plecând de la teoria comunităţilor discursive propuse de Swales, am identificat în cadrul universităţilor două comunităţi discursive, una ştiinţifică şi una juridico-admnistrativă. Mai departe, apreciem că, pentru a-şi împlini nevoile de

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)

comunicare, fiecare comunitate discursivă adoptă anumite genuri specifice , deci anumite reţele generice. Aşadar, considerăm că fiecărei comunităţi discursive îi corespunde şi o reţea generică, iar la nivelul multiversităţii am identificat trei astfel de reţele: ştiinţifică, juridico-administrativă şi publică, ultima dintre acestea fiind comună celor două comunităţi discursive pentru genurile comunicării cu publicul (non-membri ai comunităţii discursive). Adeseori, genurile reţelei ştiinţifice au fost supuse analizelor, însă reţeaua generică administrativă a fost neglijată, deşi importanţa acestor genuri este crucială pentru sprijinul proceselor specifice mediului academic. Analiza principalelor canale de comunicare, cât şi aria genurilor specifice ficăruia întregeşte demersul nostru.

BIBLIOGRAFIE

Andreescu, Liviu, 2010. *Libertatea academică, Între teorie şi politicile universitare*, Editura Institutul European.

Bhatia, K Vijay, 1993. *Analysing Genre. Language Use in Professional Settings*, Longman.

Dewpoint, Mathias, Thys-Clement, Francoise, Wilkin, Luc, 2001. *The Strategic Analysis of Universities, Microeconomic and Management Perspectives*, Editions de L'Universite de Bruxelles.

Fairclough, Norman, 2003. *Analysing Discourse*, Routledge Piblishers.

Gilliot, Danielle; Overlaet, Bert şi Verdin, Paul; 2001. "Strategic Processes in Multibusiness Conglomerates and Focused MBCs: Lessons for Universities", în Mathias Dewatripont, Francoise Thys-Clement and Luc Wilkin, *The Strategic Analysis of Universities, Microeconomic and Management Perspectives*, Editions de L'Universite de Bruxelles, p. 179-197.

Horvat, Săluc, Horvath, Rodica, 2004. *Corespondenţa cu destinaţie specială*, Limes, Cluj-Napoca.

Kerr, Clark, 1996. *The Uses of the University*, Harvard University Press.

Marinescu, Paul, *Managementul instituţiilor publice*, http://ebooks.unibuc.ro/StiinteADM/marinescu/3.htm.

Rovenţa Frumuşani, Daniela, 1995. *Semiotica discursului ştiinţific*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti.

Sarangi, Srikant, Slembrouck, Stefaan, 1996. *Language, Bureaucracy and Social Control*, Longman.

Swales, John, 1990. *Genre Analysis, English in Academic and Research Settings*, Cambridge University Press.

Tavernier, Wilkin et Monique, 2001. "Le buget-temps des professeurs d'université: une enquête exploratoire", în *The Strategic Analysis of Universities: Microeconomic and Management Perspectives*, Editions de L'Universite de Bruxelles, edited by Mathias Dewatripont, Francoise Thys-Clement and Luc Wilkin, p 73-94.

BDD-A26607 © 2016 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:45:56 UTC)